

Ög 89. Skrukeby Hålagård¹¹⁸, nu på **hembygdsgården**¹¹⁹, Högby sn. Pl. 51.

Litteratur: C. F. Nordenskjöld, Brev till B. E. Hildebrand ^{22/3} 1870 (ATA); Anton Ridderstad, Östergötlands historia I (1914), s. 95; A. Nordén, Skrivelse till Riksantikvarien ^{3/3} 1947, dnr 1352/47 (ATA); G. Olson, Rapport till Riksantikvarieämbetet ^{15/12} 1947, dnr 5608/47 (ATA).

Äldre avbildningar: E. Brate, Foton (ATA); G. Olson, Foton a.a. (ATA).

Runstenen befann sig vid mitt besök 1946 såsom på Brates tid på kyrkoherde A. M. Ahlqvists grav, i SV-hörnet av denna. I den lösa jorden hade stenen sjunkit ned, så att c:a 40 cm. av inskriften var dold under markytan. Den upptogs därför år 1947 och flyttades 800 m.¹²⁰ österut till hembygdsgården, där den restes invid landsvägen, 3 m. från landsvägskanten och 30 m. SV från grinden till hembygdsgården.¹²¹

Inskrift:

urmar : **r**sti kuml iftr **e**skil · **br**uþur · **sin**¹²²
5 10 15 20 25 30

»Ormar reste minnesvården efter Eskil, sin broder.»

Till läsningen: Inskriften är numera så skadad av vittring, att flertalet runor endast svagt urskiljas. Sk äro tydliga blott på tre ställen: ett kolon efter 5, punkter efter resp. 22 och 28. Brate anger i sin text kolon efter **kuml** och **iftr** men upptar dem icke på sin bild; efter **iftr** kan man lägga in ett kolon i två svaga ojämnheter i ytan, efter **kuml** kan man kanske räkna med en punkt, men jag har avstått från att ange dessa möjligheter å min bild. Jag kan **icke** återfinna Brates punkt efter 31 **n**. En svag ojämnhet i ytan mittöver 18 må kunna tagas för en avsiktligt tillkommen punkt, som förvandlar runan till **e**. men säkert är det kanske inte. — Slutrunan i det inledande namnet har lästs olika, av Norden-skjöld som **s**, av Ihrfors som vänstra halvan av **r**, av Brate som **r**. Det synes mig ofrånkomligt,¹²³ att det är Ihrfors, som har rätt. Hst är t.o.m. djupt huggen, t.v. spårar man tydliga rester av en bst till ett **r**, och vid stark snedbelysning kan man även urskilja svaga spår efter en bst t.h. Då Brate talar om någorlunda tydliga övre kännestreck till ett **r**, är härtill att anmärka, att den skåra, han syftar på, kommer för långt bort från hst och för nära inpå kolonet för att verka att vara ristad. Och av nedre kännestreck finnes ju även enligt Brate intet spår. Jag föredrar därför att läsa namnet **urmar**. Det därpå följande ordet läser Brate som **risti** men bilden upptar blott såsom säkert **rsti**. Helt visst är den senare läsningen den riktiga.

Plansch 51c. Ög 89. Skrukeby Hålagård, nu på hembygdsgården, Högby sn. Foto Nordén 1947. [Jansson skriver 1947: För liten.]

¹¹⁸ Wessén har markerat o:et i Nordéns »Hologård». Ändrat till Hålagård i enlighet med Wesséns kommentar till beskrivningen för häradet.

¹¹⁹ Både Wessén (i marginalen) och Jansson (i PM från 1947) noterar att stenen är flyttad, rubrikens »på kyrkogården» är därför ändrad till »på hembygdsgården».

¹²⁰ Wessén/Jansson skriver i marginalen: »genom Ra:s försorg?». I sin skrivelse ^{3/3} 1947 (ATA) skriver Nordén att »Stenen bör framflyttas till en öppen plats på kyrkans sydsida.» I marginalen är antecknat »göres». Flytten gjordes av Raä i juni 1947, se G. Olsons rapport om flytten ^{15/12} 1947 (ATA).

¹²¹ G. Olson anger (se rapporten i ATA) att stenen restes 4 m. Ö om vägen och 20 m S. om hembygdsgårdens stuga. Stenens mått efter resningen (se G. Olsons rapport): höjd 1,50 m, bredd 0,80 m, tjocklek 0,40 m.

¹²² Wessén markerar **n**-runan och skriver i marginalen **n?**

¹²³ Wessén skriver i marginalen: För starkt uttryck?

Detta dokument ingår i en digital utgåva av Arthur Nordéns supplement till Erik Brates Östergötlands runinskrifter. Manuset avslutades 1947 och var tänkt att tryckas 1948. Utgåvan publiceras fritt tillgänglig på Internet.

Texten innehåller inte nyare litteraturreferenser än 1947 och tar ingen hänsyn till modern runforskning och måste därför användas med reservationer. Utgåvan är ännu preliminär och kan komma att revideras. Hittar du felaktigheter är du välkommen att meddela dessa till utgivaren på nedanstående e-postadress.

Utgivare: Jan Owe

Kontakt: runor@gamlebo.se

Senast ändrad 2020-05-23